

Zabrze 25.04.2022r.

Dr hab. Henryk Dźwigoł Prof. PŚ.

Wydział Organizacji i Zarządzania

Politechnika Śląska

Recenzja rozprawy doktorskiej mgra inż. **Wojciecha Murasa**

pt.: Wpływ akcjonariuszy na kreowanie wartości spółki kapitałowej w sektorze IT

napisana pod kierunkiem naukowym:

dra hab. Krzysztofa Zamasza, prof. AWSB

oraz promotora pomocniczego dra Grzegorza Kinelskiego

1. Podstawa opracowania recenzji

Recenzję rozprawy doktorskiej opracowano na podstawie pisma z dnia 04.03.2022 roku w związku z prośbą o sporządzenie recenzji pracy doktorskiej pt.: Wpływ akcjonariuszy na kreowanie wartości spółki kapitałowej w sektorze IT autorstwa mgra inż. Wojciecha Murasa napisanej pod kierunkiem naukowym dra hab. Krzysztofa Zamasza, prof. AWSB oraz promotora pomocniczego dra Grzegorza Kinelskiego

Dobór tematu

Recenzowana rozprawa dotyczy ważnego teoretycznego i praktycznego problemu z zakresu nauk o zarządzaniu, mianowicie wpływu akcjonariuszy na kreowanie wartości spółki kapitałowej w sektorze IT. Doktorant podjął się trudnego zadania, ale ważnego z punktu widzenia nauki i praktyki zarządzania.

Tradycyjne podejście do zarządzania, w tym strategicznego, jak również wynikające z tego rezerwy, dawno się wyczerpały. Koniecznym jest opracowanie nowego podejścia, które będzie pozwalało poprawić efektywność funkcjonowania przedsiębiorstwa i sektora oraz zminimalizować negatywne skutki zarządzania w warunkach niepewności.

Współczesne przedsiębiorstwa muszą się otworzyć na nowe rozwiązania, nauczyć się postrzegać problemy z różnych perspektyw, stać się bardziej elastyczne i wrażliwe na sygnały płynące z rynku oraz wykazywać gotowość do wprowadzenia zmian w procesie zarządzania. Wiąże się to z tym, iż obecnie w warunkach znacznej niepewności mamy do czynienia z coraz bardziej złożonymi celami przedsiębiorstwa.

Współcześni menedżerowie powinni szukać nowych metod, podejść, stylów zarządzania w warunkach dynamicznych zmian zachodzących w otoczeniu. Zarządzanie takimi zasobami jak: marketing i sprzedaż, produkcja, zasoby ludzkie, finansowe, organizacyjne, rzeczowe i informacyjne jest złożone, a efekty podejmowanych decyzji są trudne do przewidzenia. Należy zauważyć, że przedsiębiorstwa funkcjonują w dobie *czwartej rewolucji przemysłowej*, która traktowana jest jako początek nowej ery, w której przemysł staje się coraz bardziej „inteligentny” dzięki intensywnej wymianie danych i analiz predykcyjnych oraz wykorzystaniu technologii Internetu rzeczy (Porter and Heppelmann 2015; Lenka, Parida and Wincent 2017). Wymusza to na przedsiębiorstwach z różnych branż konieczność wypracowania nowego sposobu prowadzenia działalności, który wpływa na cały łańcuch wartości w przemyśle (Iansiti and Lakhani 2014, Cenamor, Sjödin and Parida 2017) oraz który ma bezpośredni związek z ich wydajnością (Imran, Waseem and Adnan 2018; Rübmann et al. 2015; Waschneck et al. 2016). W tym kontekście J. Pieriegud (2019) wskazuje, że „cyfryzacja gospodarki i społeczeństwa jest jedną z najbardziej dynamicznych zmian jaką można obserwować w obecnych warunkach, która z jednej strony otwiera nowe możliwości w tworzeniu modeli biznesowych, z drugiej zaś niesie ze sobą niepewność oraz różnego rodzaju zagrożenia związane m.in. z szeroko pojmowanym bezpieczeństwem oraz społecznymi skutkami automatyzacji procesów wytwórczych”.

Zaprezentowana w 2017 roku koncepcja *Industry 5.0* dotyczy powrotu ludzkiego wymiaru do przemysłu, czyli zwiększenia stopnia współpracy pomiędzy ludźmi oraz inteligentnymi systemami produkcyjnymi. Ma to zapewnić połączenie najlepszych cech automatyzacji z umiejętnościami poznawczymi i krytycznym myśleniem ludzi. *Przemysł 4.0* stawiał w centrum zainteresowania technologie, a nowa koncepcja skupia się na pracownikach produkcyjnych.

Badania prowadzone w obszarze technologii informacyjnych dają nadzieję na szybkie zmiany w sferze podejścia do zarządzania przedsiębiorstwem. Zmiany związane z różnorodnym przetwarzaniem informacji, informatyką i telekomunikacją są nieuchronne.

Branża IT daje szansę wypracowania nowego podejścia do zarządzania przedsiębiorstwami w warunkach dynamicznych zmian zachodzących na świecie.

Pozwalam sobie zauważyć, że to profesjonalne narzędzia pozwalające na gromadzenie i analizowanie informacji, wspomagające procesy zarządzania i przetwarzania danych są dzisiejszą koniecznością.

Doktorant podkreślił, iż zarządzanie przez wartość jest odmianą zarządzania strategicznego, w którym za cel uznaje się maksymalizację wartości dla akcjonariuszy.

W ramach problemu badawczego Doktorant uwzględnił między innymi: relatywnie krótki okres gospodarki rynkowej w Polsce, zmiany demograficzne na rynku polskim związane z pierwszą wymianą pokoleniową oraz dynamicznie rosnącą rolę spółek sektora IT w rozwoju konkurencyjności kraju.

Doktorant przeprowadził weryfikację możliwości zastosowania metod w problemie badawczym oraz zwrócił szczególną uwagę na stawiane cele teoriopoznawcze, metodyczne i aplikacyjne.

Chciałbym również zwrócić uwagę na proces badawczy, a przede wszystkim zastosowanie triangulacji metod naukowych, co pozwala na uzyskanie wyższej jakości badań. Doktorant zamieścił wybory dla postępowania badawczego w kontekście stawianego problemu badawczego i celów rozprawy w tabeli 4.

Na potrzeby poszukiwania rozwiązania problemu badawczego przyjęto, że za pojęciem akcjonariusz spółki kapitałowej stoi osoba związana ze spółką poprzez relację kapitałową, wynikającą z posiadanych akcji lub udziałów.

2. Ocena metodyczna rozprawy

Treść pracy odpowiada tytułowi rozprawy. Rozdziały są merytorycznie i logicznie powiązane z przyjętym modelem badawczym i przeprowadzonymi badaniami empirycznymi.

W pracy występuje zgodność treści zawartej w rozdziałach z ich nagłówkami.

Struktura i układ pracy

Praca obejmuje 313 stron, 17 rysunków, 61 tabele. Do pracy dołączono 1 załącznik.

Praca składa się z sześciu rozdziałów. Całość poprzedzona wstępem i podsumowaniem w postaci wyników badań oraz aneksu metodycznego.

Rozdziały pracy obejmują:

Wstęp - 8 stron

Rozdział 1. Rola Akcjonariuszy w spółce kapitałowej w świetle długoterminowej zdolności przedsiębiorstwa do kreacji swojej wartości - 44 strony.

Rozdział 2. Sektor IT w strategicznym rozwoju gospodarczym - 20 stron.

Rozdział 3. Metodyczne aspekty badania wpływu akcjonariuszy na kreację wartości spółek sektora IT - 56 stron.

Rozdział 4. Identyfikacja występowania związku akcjonariusza a skuteczności kreacji wartości spółek sektora IT w świetle wyników badań własnych - 81 stron.

Rozdział 5. Ocena występowania związków akcjonariuszy, a kreacji wartości przedsiębiorstwa działającego w sektorze IT w świetle badań własnych - 53 strony.

6. *Podsumowanie* - 10 stron.

Aneks metodyczny – 10 stron.

W poszczególnych rozdziałach przedstawiono następujące treści:

- *Rozdział pierwszy* - dokonano przeglądu kierunków transformacji znaczenia akcjonariusza w świetle rozwoju przedsiębiorstwa. Przeprowadzono przegląd poglądów na koncepcję zarządzania wartością przedsiębiorstwa i metod jej pomiaru. Wskazano na występujące w literaturze różnice pojęciowe i dokonano ich wyjaśnienia. Zdefiniowano czynniki kształtujące długoterminową kreację wartości, wskazując na jej znaczenie w zarządzaniu strategicznym.
- *Rozdział drugi* - dokonano analizy sektora IT w szerokiej perspektywie gospodarczej, zarówno krajowej, jak i międzynarodowej. Przeprowadzono przegląd sektora IT w ujęciu realizowanych strategii, dominujących modeli biznesowych, rynków odbiorców czy źródeł finansowania. Przeprowadzono analizę kierunków dalszych zmian w sektorze IT wraz z jej potencjalnym wpływem na model akcjonariatu.
- *Rozdział trzeci* - przedstawiono sposób realizacji procesu badawczego, uwzględniając metody i narzędzia badawcze oraz analizę danych i metody wnioskowania naukowego. Zaprezentowano model badawczy oraz dobór próby badawczej. Opisano przeprowadzoną transformację problemu decyzyjnego akcjonariuszy na problem badawczy.

- *Rozdział czwarty* - przedstawiono wyniki badań własnych w obszarze identyfikacji miejsc występowania wpływu akcjonariuszy na skuteczność kreacji wartości przedsiębiorstwa. Zamieszczono opis sposobu realizacji badań metodą delficką, a następnie przedstawiono przegląd kluczowych wyników własnych badań empirycznych wraz z ich interpretacją i przeprowadzeniem procesu wnioskowania naukowego. Opisano sposób realizacji badań metodą studium przypadku oraz przyjęte zasady doboru przypadków. W tym celu posłużono się pięcioma studiami przypadków spółek kapitałowych polskiego IT.
- *Rozdział piąty* - przeprowadzono ocenę występowania związków pomiędzy akcjonariuszami, a skutecznością kreacji wartości spółek sektora IT w świetle badań własnych. Zaprezentowano wyniki działania prototypu instrumentu zrealizowanego z zastosowaniem metod uczenia maszynowego. Opisano proces wnioskowania naukowego oraz zaprezentowano wnioski uzupełniające.
- *Rozdział szósty* - zawiera podsumowanie rozprawy, dokonano w nim oceny stopnia realizacji celów rozprawy, przedstawiono implikacje dla teorii i praktyki oraz wskazano dalsze kierunki badań.

Uzupełnieniem rozprawy jest *aneks metodyczny* zawierający zastosowane narzędzie badawcze oraz schemat modelu badawczego.

Problem badawczy dotyczący odpowiedzi na pytanie: w jaki sposób akcjonariusze wpływają na skuteczność budowy długoterminowej zdolności przedsiębiorstwa działającego w sektorze IT do kreowania swojej wartości? został w rozprawie dobrze określony pod względem zasięgu i sposobu ujęcia.

Doktorant przeprowadził postępowanie badawcze mające na celu:

- przeprowadzenie konceptualizacji oraz operacjonalizacji pojęcia wpływu akcjonariusza na skuteczność kreacji wartości przedsiębiorstwa,
- zbadanie związków kształtujących relację akcjonariuszy, a zdolności spółki kapitałowej działającej w sektorze IT do kreacji swojej wartości w długim horyzoncie czasowym.

Metodę opracowania tematu, sposób prowadzenia badań uważam za prawidłowy. Metoda ta jest właściwa dla badań w naukach o zarządzaniu.

Literatura jest prawidłowo dobrana do tematu i zakresu pracy. Wydaje się, że należało poszerzyć ilość literatury o pozycje anglojęzyczne-zagraniczne.

Bibliografia podzielona na trzy części tj.:

- opracowania zwarte – 200 pozycji,
- netografia - 18 pozycji,
- inne – 10 pozycji.

W spisie literatury zwracają uwagę publikacje wydane przez:

- 1 Hatałska N., *Przyszłość w erze cyfrowej zmiany. Transformacja cyfrowa w Polsce*, infuture.institute, Gdańsk 2019.
- 2 Hausner J., *Firma – idea – nowe podejście do wartości w biznesie*, „Kultura i Rozwój” 2015, nr 0.
- 3 Linker J.K., Ross K., *Droga Toyoty do doskonałości w usługach. Jak rozwijać lean w firmie usługowej*, MT Biznes, Warszawa 2018.
- 4 Szczepańska-Woszczyzna K., *Kompetencje menedżerskie w kontekście innowacyjności przedsiębiorstw*, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2016.
- 5 Czakon W., *Zastosowanie studiów przypadku w badaniach nauk o zarządzaniu*, w: *Podstawy metodologii badań w naukach o zarządzaniu*, pod red. nauk. W. Czakona, Wolters Kluwer, Warszawa 2015.
- 6 Obłój K., *Praktyka strategii firmy. Jak zarządzać przeszłością, radzić sobie z teraźniejszością i tworzyć przyszłość*, Poltex, Warszawa 2017.
- 7 Wendt R., Niesiobędzka-Rogatko K., Dziewit-Gontowska U., *Interim Management w Polsce – raport z badania rynku*, SIM Stowarzyszenie Interim Managers, Warszawa 2017.

Każdy rozdział rozprawy jest prawidłowo zaplanowany. Praca jako całość jest zwarta i spójna.

Ocena procesu badawczego

Doktorant dokonał analizy literatury w kontekście: teorii przedsiębiorcy, modeli orientacji przedsiębiorstw względem umiejscowienia znaczenia akcjonariusza, akcjonariusza w koncepcji nadzoru korporacyjnego i charakterystyki akcjonariusza w ujęciu katalogu cech menedżerskich i ról menedżerskich. Omówił zagadnienia związane ze znaczeniem dojrzałości menedżerskiej akcjonariuszy w kontekście budowania zdolności przedsiębiorstwa do kreacji swojej wartości.

Do realizacji celów rozprawy i poszukiwania rozwiązania postawionego problemu badawczego wykorzystał informacje pochodzące ze źródeł wtórnych oraz źródeł pierwotnych – zastosował, jak już wspomniałem, triangulację metod badawczych.

Doktorant przeprowadził badanie pilotażowe wykorzystując jako narzędzia badawcze dwa kwestionariusze ankietowe oraz przeprowadził pogłębione indywidualne wywiady zrealizowane z zastosowaniem metody delfickiej na grupie liczącej 30 uczestników badania.

Opracował kryterium doboru próby ekspertów, jak i przeprowadził weryfikację potencjalnych kandydatów. W ocenie Doktoranta wybrany zespół ekspertów to zarówno wybitni przedstawiciele sektora IT, jak i autorzy licznie cytowani w prasie branżowej.

Doktorant przyjął, że:

- *podmiotem badań* rozprawy są spółki polskiego sektora IT o istotnej, w kontekście możliwości realizacji wpływu na podejmowane decyzje strategiczne i operacyjne, pozycji udziałowca lub akcjonariusza spółki kapitałowej reprezentowanej przez osobę fizyczną,
- *przedmiotem badań* jest zbadanie implikacji akcjonariuszy na skuteczną kreację wartości ich przedsiębiorstw w długim horyzoncie czasowym.

Zakres czasowy procesu badawczego obejmuje dwa okresy badawcze. Pierwszy to okres roku 2018 i początku 2019, w którym dokonano analizy literatury i przeprowadzono badania pilotażowe. Drugi okres był realizowany do końca 2020 roku, w którym przeprowadzono badania empiryczne oraz zbudowano prototyp wspomagający decyzje akcjonariuszy z zastosowaniem metod uczenia maszynowego.

Zakres przestrzenny rozprawy obejmował terytorium Polski.

Doktorant podkreślił dominujące znaczenie metod szacowania wartości przedsiębiorstw bazujących na danych bilansowych, jak EVA, MVA, czy metod związanych z przepływami finansowymi.

Do sformalizowania modelu badawczego Doktorant posłużył się czterema kategoriami zmiennych, z których pierwsza kategoria pełni rolę zmiennej zależnej względem drugiej.

Podkreśla, że zarządzanie poprzez wartość wymaga wypracowania narzędzia pomiaru, które odpowiadałoby na pytanie o wytworzoną w danym okresie wartość dla akcjonariuszy.

Niezwykle istotne z punktu widzenia procesu badawczego było sprawdzenie przez Doktoranta, które ze zidentyfikowanych działań podejmowanych przez menedżera – w ramach pełnionych ról menedżerskich – mają wyższą siłę wpływu na długoterminową kreację wartości przedsiębiorstwa, jeśli są realizowane przez menedżera-akcjonariusza oraz menedżera-najemnego, realizując taką samą rolę menedżerską w przedsiębiorstwach.

Doktorant dobrze poradził sobie z doбором metod i technik do badania tak bardzo złożonego problemu badawczego.

Metody i narzędzia badawcze doktorant przedstawił w tabeli 18.

Doktorant zaproponował elastyczne podejście do budowy procesu badawczego. Daje to możliwość głębszego wnikania w rozwiązanie problemu badawczego.

W dalszej części recenzji pragnę zwrócić uwagę na zagadnienia, które moim zdaniem, mogą mieć wpływ na proces zarządzania oraz konkurencyjność przedsiębiorstw IT, a mianowicie:

- przeprowadzenie analizy porównawczej dla menedżera-akcjonariusza, a menedżera-najemnego dla zidentyfikowanych wyzwań biznesowych w kontekście wpływu na skuteczność długoterminowej kreacji wartości przedsiębiorstwa.
- badania przeprowadzone w polskim sektorze IT MŚP, gdzie role menedżerskie przede wszystkim pełnią ich właściciele.

Pojęcia, definicje Doktorant używa prawidłowo, zachował właściwy dystans do wypracowanych koncepcji, praktycznych rekomendacji badaczy i uczonych.

Załączone tabele i rysunki pozwalają na przeprowadzenie weryfikacji wywodów, stwierdzeń zawartych w rozprawie, dobrze dokumentują rozważania.

Zewnętrzna forma rozprawy jest właściwa i poprawna.

W rozprawie przeprowadzone badania, organizacja tych badań, została dobrze udokumentowana.

3. Ocena merytoryczna rozprawy

Przyjęty w rozprawie problem badawczy to odpowiedź na pytanie:
w jaki sposób akcjonariusze wpływają na skuteczność budowy długoterminowej zdolności przedsiębiorstwa działającego w sektorze IT do kreowania swojej wartości?

Według Doktoranta podjęty w opracowaniu problem badawczy jest osadzony w obszarze zarządzania strategicznego. Podkreśla, iż zwiększanie wartości przedsiębiorstwa jest istotnym kryterium oceny kadry kierowniczej.

Doktorant przedstawił w rozprawie: cele, hipotezy, pytania badawcze i pytania diagnostyczne:

Cel główny - określenie miejsc realizacji wpływu akcjonariusza na długoterminową kreację wartości przedsiębiorstwa działającego w sektorze IT, konceptualizacja i operacjonalizacja tego wpływu oraz podjęcie próby zbadania siły i kierunku tego wpływu poprzez wybrane metody i narzędzia badawcze;

Cele cząstkowe:

- *Cel cząstkowy 1*- usystematyzowanie literatury przedmiotu z zakresu nauk o zarządzaniu w zakresie akcjonariuszy w spółkach kapitałowych, zarządzania wartością przedsiębiorstw oraz specyfiki funkcjonowania sektora IT;
- *Cel cząstkowy 2*- dokonanie analizy sektora IT w kontekście jego potencjału rozwojowego;
- *Cel cząstkowy 3* - opracowanie metodyki badania związków przyczynowo-skutkowych (i współzależności) pomiędzy akcjonariuszami, a skutecznym kreowaniem wartości spółek kapitałowych działających w sektorze IT;
- *Cel cząstkowy 4* - zbadanie związków kształtujących relację akcjonariuszy a długoterminowa zdolność spółki kapitałowej działającej w sektorze IT do kreacji swojej wartości;
- *Cel cząstkowy 5* - skonstruowanie prototypu instrumentu wspomagającego akcjonariuszy przy podejmowaniu decyzji odnośnie swojej roli (swojej aktywności) w kreowaniu długoterminowej wartości spółek kapitałowych w sektorze IT.

Cel metodyczny:

Wskazanie metodyki, metod i procedur badawczych, najbardziej odpowiednich dla zbadania czynników kształtujących relację akcjonariusza, a wartość przedsiębiorstwa, z opracowaniem i wskazaniem optymalnych mierników i metod analizy wyników.

Cele aplikacyjne:

- Wskazanie właścicielom spółek sektora IT, ich udziałowcom i akcjonariuszom takich obszarów aktywności, w których najsilniej mogą wspierać swoje przedsiębiorstwa w długoterminowej kreacji wartości.

- Opracowanie prototypu narzędzia informatycznego, wykorzystującego wyniki prac badawczych niniejszej rozprawy, wspierającego akcjonariuszy w swoich wyborach.

Cel teorio-poznawczy:

Identyfikacja miejsc występowania wpływu akcjonariusza na budowę długoterminowej zdolności przedsiębiorstwa sektora IT do kreacji swojej wartości.

Doktorant dokonał konceptualizacji i operacjonalizacji tego wpływu oraz podjął próbę zbadania siły i kierunku tego wpływu poprzez wybrane metody i narzędzia badawcze.

Na uwagę zasługuje opracowanie przez Doktoranta celów dodatkowych, wspomagających podstawowe cele. Wydaje się, że korzystniej z punktu widzenia przejrzystości rozprawy byłoby wprowadzenie dodatkowych celów cząstkowych np.:

- opracowanie koncepcji prototypu instrumentu wspomagającego decyzje akcjonariuszy w kontekście doboru roli realizowanej na rzecz spółki (zgodnie z wypracowaną konceptualizacją i operacjonalizacją wpływu akcjonariusza na skuteczność kreacji wartości przedsiębiorstwa), konieczne stało się wypracowanie metody pozwalającej na zastosowanie wyników badań zebranych w różnych studiach przypadków. Przedstawiono działania zmierzające do opracowania tego celu: opracowanie koncepcji instrumentu (narzędzia), opracowanie modeli treningowych i prognostycznych, przeprowadzenie prac programistycznych, zasilenie danymi pozyskanymi w ramach przeprowadzonej w niniejszej rozprawie metody studium przypadku i testowanie skuteczności modeli (str. 221);
- weryfikacja możliwości skonstruowania instrumentu (narzędzia informatycznego) wspomagającego decyzje akcjonariuszy – w kontekście decyzji o maksymalizacji skuteczności swojego wpływu na budowę zdolności spółki do długoterminowej kreacji swojej wartości.

Na rysunku 14 pokazano uproszczony schemat opracowania instrumentu.

Doktorant w swojej rozprawie zaproponował hipotezy: główną, pomocnicze i dodatkowe.

Hipoteza główna:

HG: Akcjonariusze podnoszą skuteczność długookresowej zdolności przedsiębiorstwa działającego w sektorze IT do kreacji swojej wartości.

Według Doktoranta możliwa jest identyfikacja takich determinant, które wyznaczają kierunek i definiują siłę oddziaływania akcjonariuszy na skuteczną kreację wartości przedsiębiorstwa działającego w sektorze IT w długim horyzoncie czasowym.

Doktorant zaproponował dodatkową hipotezę badawczą (uzupełniającą hipotezę główną str.185) o treści: Wysoki poziom mentalności założyciela pozytywnie wpływa na zdolność przedsiębiorstwa do długoterminowej kreacji jego wartości.

Hipotezy pomocnicze:

H1: Wykorzystanie roli menedżerskiej wypełnianej przez akcjonariuszy jako narzędzia zarządzania strategicznego i operacyjnego w istotnym stopniu przyczynia się do kreowania wartości spółki kapitałowej sektora IT;

H2: Akcjonariusz poprzez wybór i koncentrację na wybranych zadaniach realizowanych na rzecz spółki oraz przyjmowanych względem niej postawach istotnie przyczynia się do poprawy zdolności przedsiębiorstwa do długoterminowej kreacji swojej wartości.

Doktorant dokonał sprawdzenia siły postaw liderek wypełnianych przez akcjonariuszy w spółkach sektora IT oraz porównania skuteczności akcjonariusza w roli menedżerskiej, a menedżera jako osobę najemną.

Hipotezy dodatkowe:

H3: Akcjonariusz skuteczniej niż menedżer-najemny przyczynia się do kreacji wartości spółek kapitałowych sektora IT;

H4: Postawa lidera – przyjmowana przez akcjonariusza – pozytywnie wpływa na skuteczność przeprowadzanych zmian zmierzających do budowy zdolności przedsiębiorstwa do kreacji swojej wartości w długim horyzoncie czasowym.

Chciałbym jednak zwrócić uwagę na pewną złożoność weryfikacji hipotez w naukach o zarządzaniu i jakości.

W naukach o zarządzaniu nie ma możliwości ustanowienia powszechnie obowiązujących i uniwersalnych praw, ponieważ prawa te wyznaczają ludzie. Jeśli określony dzisiaj porządek nie odpowiada ludziom to go zmieniają - K. Bolesta-Kukułka. Bolesta-Kukułka K. , *Decyzje menedżerskie. PWE, Warszawa 2003, s. 127-129.*

Berger i Lucmann Berger P. , Lukmann T. , *Społeczne tworzenie rzeczywistości. PIW, Warszawa 1983.-* zauważają, że „Porządek społeczny nie jest częścią natury rzeczy i nie może być z praw przyrody. Istotną barierą przy formułowaniu praw na gruncie nauk o zarządzaniu jest zmienność świata”.

W zarządzaniu nie ma jednoznacznych konkluzji i twardych wniosków uporzakowanych na niewzruszone uniwersalne prawa. Takich praw w zarządzaniu nie ma i być nie może. Każdy rzeczywisty i znaczący problem jest bowiem wyjątkowy, a ponadto

ma kilka rozwiązań i to szybko tracących aktualność - Koźmiński A. K., *Zarządzanie w warunkach niepewności. Poradnik dla zaawansowanych*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2004, s. 10. Wiedza nauk o zarządzaniu ma charakter nieuniwersalny, przybliżony i niepewny - Sułkowski Ł., *Utopia zarządzania*. „Przegląd Organizacji” 2005, nr11, s. 8.

W. Ossowska, L. Kołakowski i T. Kotarbiński uważają „Sposób interpretacji zjawisk społecznych i historycznych zależy w rzeczywistości od całego aparatu pojęciowego, którym się posługujemy, zależy od przyjętego systemu klasyfikacji faktów i innych okoliczności, co do których zgoda powszechna nie istnieje nigdy - Kołakowski L., *Wśród znajomych. Wybór i posłowie* Z. Mentel, Znak, Kraków 2004, s. 29.

Obiektywność hipotez w naukach o zarządzaniu jest bardzo trudna. W związku z powyższym w naukach o zarządzaniu występują znaczne ograniczenia w stosowaniu zasady intersubiektywnej sprawdzalności. Badacz powinien wykazać się zdolnością łączenia metod ilościowych i jakościowych w procesie badawczym, aby zwiększyć bazę informacyjną niezbędną do weryfikacji hipotez.

Doktorant weryfikując hipotezy pomocnicze i dodatkowe wzmocnił efektywność bazy informacyjnej koniecznej do rozwiązania problemu badawczego. Zaproponowana weryfikacja polegała między innymi na:

— hipoteza pomocnicza H1:

Doktorant stara się odpowiedzieć na pytania:

- Czy wykorzystanie ról menedżerskich, poprzez ich adekwatny dobór i realizację przez akcjonariuszy, może w istotny sposób przyczynić się do budowy długoterminowej skuteczności kreacji wartości spółek sektora IT?
- Jak rozpoznać te momenty, w kontekście potencjału rozwojowego spółki, aby zmiana roli menedżerskiej w istotnym stopniu przyczyniła się do kreacji wartości przedsiębiorstwa?

W procesie weryfikacji hipotezy Doktorant uwzględnił następujące zagadnienia badawcze:

- rola menedżerska pełniona przez akcjonariuszy w spółkach sektora IT,
- transformacja ról menedżerskich akcjonariuszy w kontekście zachowania zdolności spółki do kreacji swojej wartości w długim horyzoncie czasowym,
- bariery dla podejmowania decyzji o zmianie roli menedżerskiej oraz czynniki wspierające tę zmianę w kontekście zachowania zdolności spółki do kreacji swojej wartości w długim horyzoncie czasowym.

— hipoteza pomocnicza H2:

Doktorant stara się odpowiedzieć na pytanie:

- Czy możliwe jest wskazanie takich zadań, aktywności (z katalogu zadań zaproponowanych w ramach konceptualizacji i operacjonalizacji modelu badawczego) realizowanych przez akcjonariuszy na rzecz spółki oraz przyjmowanych względem niej postaw (z zaproponowanego katalogu postaw), które efektywniej niż pozostałe wpływają na zdolność spółki do kreacji swojej wartości w długim horyzoncie czasowym?

— hipoteza dodatkowa H3:

Doktorant stara się odpowiedzieć na pytanie:

Czy możliwe jest wskazanie takich zadań realizowanych na rzecz spółki oraz przyjmowanych względem spółki postaw, w których akcjonariusz w roli menedżerskiej skuteczniej niż menedżer-najemny zrealizuje cele związane z zarządzaniem wartością przedsiębiorstwa -zachowa zdolność kreacji wartości, przyczyni się do zmniejszenia siły degradacji tej wartości czy umożliwi powrót na ścieżkę kreacji?

— hipoteza dodatkowa H4:

Doktorant stara się odpowiedzieć na pytanie:

Czy w polskim sektorze IT możliwe jest wskazanie takich scenariuszy biznesowych, w których to przywództwo realizowane przez akcjonariusza jest skuteczniejsze niż przez menedżera-najemnego w kontekście wprowadzania zmian prowadzących do budowy (zachowania) zdolności przedsiębiorstwa do kreacji swojej wartości?

Metodami naukowymi właściwymi dla nauk o zarządzaniu są metody badań empirycznych. Należy podkreślić, iż należy zastosować właściwe metody pozwalające zweryfikować hipotezy badawcze i odpowiedzieć na pytania badawcze. Źródłem hipotez badawczych czy podstawą formułowania pytań badawczych powinny być metody dedukcyjne, myślenie analogiczne i wreszcie intuicja. Prowadzenie prac badawczych w obszarze nauk o zarządzaniu wymaga większej dyscypliny badawczej od np. wspomnianej intuicji. Niemczyk J. *Metodologia nauk o zarządzaniu*. [w:] *Podstawy metodologii badań w naukach o zarządzaniu*. Redakcja naukowa Wojciech Czakon, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2011, s. 19-20.

Biorąc pod uwagę fakt, że w naukach o zarządzaniu mamy do czynienia z dowolną interpretacją pojęć, zmiennością otoczenia i wynikającej z tego zmiennością warunków, wprowadzenie hipotez pomocniczych uważam za pozytywne.

Hipoteza główna pracy została zweryfikowana. Doktorant osiągnął sformułowany cel badań.

Doktorant w swojej rozprawie zaproponował pytania badawcze i pytania diagnostyczne.

Pytania badawcze:

- W jakich rolach menedżerskich akcjonariusze najskuteczniej sprzyjają budowie długoterminowej zdolności przedsiębiorstwa działającego w sektorze IT do kreowania swojej wartości?
- Które z podejmowanych przez akcjonariuszy zadań realizowanych na rzecz spółki oraz prezentowanych względem niej postaw najskuteczniej sprzyjają budowie długoterminowej zdolności przedsiębiorstwa działającego w sektorze IT do kreowania swojej wartości?

Pytania diagnostyczne:

Pytania diagnostyczne dotyczące osobistej aktywności w zarządzanych spółkach w długim horyzoncie czasowym:

- Jaką wartość stanowi dla Ciebie rola (stanowisko, zakres zadań i obowiązków), którą obecnie pełnisz w spółce? Czy pełniona rola jest najlepszą z możliwych w kontekście długoterminowej kreacji wartości? Dlaczego?
- Jak ta rola się zmieniała w ostatnich 10 latach?
- Czy zmieniała się również postawa (zasady zarządzania, podział odpowiedzialności na inne osoby)?
- Czy dziś posiadając nową wiedzę i doświadczenia podjąłbyś podobne decyzje o swojej roli i prezentowanych postawach?
- Jakie 3–5 czynników zdecydowały o sukcesie Twojej firmy? W których z nich kluczowe znaczenie miał akcjonariusz?

Pytania diagnostyczne w kontekście spółek IT:

- Jakie wartości powinny wносить spółki sektora IT w otoczenie gospodarcze?
- Kim ma być akcjonariusz przyszłości w sektorze IT?
- Jakie obszary aktywności dominują u obecnych akcjonariuszy spółek IT, a jakie będą dominowały w przyszłości?

Pytania diagnostyczne dotyczące obszaru badawczego-Sektor IT prognoza na przyszłość:

- Jak kształtują się obszary aktywności obecnych akcjonariuszy spółek IT?

— Jak będą kształtowały się obszary aktywności akcjonariuszy spółek IT w niedalekiej przyszłości (stan za 3–5 lat)?

Można stwierdzić, że pytania badawcze doprecyzowują proces badawczy. Natomiast pytania diagnostyczne mogły być pytaniami badawczymi dla poszczególnych obszarów, co poprawiłoby przejrzystość przedstawionych treści.

Dobór tematyki rozprawy oceniam jako ważny i aktualny, co świadczy o dobrym poziomie wiedzy Doktoranta na temat problemów w naukach o zarządzaniu i jakości.

Problem badawczy jest interesujący z punktu widzenia naukowego i praktycznego.

Doktorant poprawnie sformułował cele i hipotezy badawcze.

Wybrane wnioski Doktoranta mogą stanowić uzupełnienie zakresu wiedzy dotyczącej realizacji celów i weryfikacji hipotez. Niektóre z nich pragnę zaprezentować w kontekście ugruntowania przyjętych założeń w przedstawionej rozprawie, a mianowicie:

- szeroki zestaw wskaźników wykorzystywanych w procesie pomiaru utrudnia ocenę przedsiębiorstw w długim okresie. To w konsekwencji prowadzi do wielowymiarowego spojrzenia na zagadnienie pomiaru skuteczności kreacji wartości przedsiębiorstw;
- w przypadku podejścia z zastosowaniem odnowy strategicznej, kompetencja przywódcy zyskuje na znaczeniu ze względu na charakter wyzwań, które wymagają budowania zaangażowania uczestników poprzez zaufanie do wizji reprezentowanej przez lidera;
- wysoki poziom dojrzałości biznesowej akcjonariuszy dodatnio wpływa na zdolność oceny czynników kształtujących wybory spółki, a tym samym skutkujących zwiększaniem szans na długoterminową kreację wartości;
- w sektorze IT nie ma jednej skutecznej metody zarządzania w obliczu wysokiej dynamiki zmian;
- zwinność organizacyjna tworzy podstawy do zbudowania optymalnego modelu zarządzania strategicznego przedsiębiorstwem poprzez właściwy dobór metod i technik w tym procesie;
- podkreślono rolę i znaczenie akcjonariusza w sektorze IT oraz jego relację pomiędzy rolą akcjonariusza, a zdolnością spółki do długoterminowej kreacji wartości, co jest niezwykle istotne z punktu widzenia podejścia do procesu zarządzania;

- podejście wypełniania krótkookresowych ról menedżerskich przez akcjonariuszy sektora MŚP jest istotne w kontekście wpływu na budowę i zachowania zdolności przedsiębiorstwa do kreacji swojej wartości;
- poziom siły wpływu podejmowanych zadań na skuteczność kreacji wartości w spółkach MŚP jest wyższy niż w spółkach dużych, a zatem akcjonariusze w spółkach MŚP muszą wykazywać się wyższym poziomem czujności i zaangażowania w procesie podejmowania decyzji;
- zaproponowanie autorskiego modelu badawczego - holistycznego ujęcia kształtowania relacji akcjonariusza, a zarządzania wartością przedsiębiorstwa;
- opracowanie prototypu instrumentu wspomagającego decyzje akcjonariuszy, wykorzystującego zarówno efekty konceptualizacji i operacjonalizacji modelu badawczego, a także zebrane w ramach badań własnych źródła danych. Graficzne podsumowanie procesu wnioskowania naukowego oraz uzyskanych efektów badawczych pokazano na rysunku 17;
- przeprowadzono weryfikację możliwości zastosowania dostępnych metod w problemie badawczym oraz zwrócono szczególną uwagę na stawiane cele teoriopoznawcze, metodyczne i aplikacyjne. Uwzględniono równoczesne podejście doboru jednej kluczowej metody badawczej uzupełnianej innymi metodami jako element triangulacji metod naukowych;
- podkreślono zwinność przedsiębiorstwa jako szansę na funkcjonowanie w dynamicznym otoczeniu, którego cechy powinny pomóc w przewycięzaniu barier związanych z funkcjonowaniem.

Powyższe wybrane wnioski oceniam bardzo pozytywnie. Doktorant stara się łączyć naukę i praktykę zarządzania.

Wyniki badań dają podstawy do przygotowania bazy informacyjnej dla praktyki zarządzania uwzględniającej:

- znaczenie roli menedżerskiej akcjonariusza w kontekście wpływu na skuteczność długoterminowej kreacji wartości przedsiębiorstwa oraz jako narzędzie zarządzania strategicznego i operacyjnego,
- powstanie nowego nurtu zarządzania w sektorze nowoczesnych technologii, a w szczególności w spółkach sektora IT,

- znaczenie metod bazujących na aktywach materialnych, jako dominujących i reprezentowanych w bilansach przedsiębiorstwa, nie wyczerpują podejścia do oceny zdolności spółki do skutecznej kreacji wartości,
- konieczna staje się identyfikacja i przyjęcie adekwatnego narzędzia pomiarowego do aktywów pozabilansowych, które pozwolą na zbudowanie metod i narzędzi pomiaru wartości spółek sektora nowoczesnych technologii,
- nowe spojrzenie na kształtowanie podejścia akcjonariusza na skuteczność długoterminowej kreacji wartości przedsiębiorstwa,
- opracowanie modelu prognostycznego, wykorzystującego koncepcje uczenia maszynowego,
- miejsca i kierunki realizacji wpływu akcjonariuszy - menedżerów jak ustalać priorytety dla realizowanych zadań na rzecz spółki.

Doktorant potwierdził duże zainteresowanie praktyków gospodarczych oraz funduszy inwestycyjnych wynikami badań, co wskazuje kontynuowanie procesu badawczego w tym obszarze.

Należy podkreślić, że doktorant dokonał niezwykle ważnego uporządkowania sfery organizacyjnej oraz podejścia do zarządzania przedsiębiorstwem zarówno w wymiarze strategicznym i operacyjnym. Dokonał analizy i oceny:

- znaczenia kompetencji w doborze miejsca akcjonariusza w strukturach zarządu spółki kapitałowej,
- znaczenia różnorodności w wybranych typach kapitałów przedsiębiorstwa przez akcjonariuszy,
- znaczenia dojrzałości biznesowej w procesie podejmowania decyzji dotyczących: doboru współpracowników, ich motywowania, rodzaju orientacji strategicznej, typu kultury organizacyjnej.

Merytorycznie praca jest poprawna. Poszczególne części rozprawy zostały opracowane na dobrym poziomie naukowym.

W pracy zaprezentowano bardzo interesujący materiał badawczy, który powinien zainteresować kadrę kierowniczą przedsiębiorstw, ale również specjalistów z zakresu zarządzania.

Wartość naukową rozprawy oceniam pozytywnie. Przeprowadzone studia literaturowe i empiryczne pozwoliły na rozwiązanie problemu badawczego.

Doktorant podjął próbę opracowania modelu badawczego dla badanej relacji roli menedżerskiej akcjonariusza, a kreacji wartości przedsiębiorstwa, co przedstawił na rysunku 6.

Uwagi szczegółowe

Podstawowe treści pracy tj.: cele, pytania badawcze, hipotezy, hipotezy pomocnicze, pytania diagnostyczne powinny być zebrane w jednym miejscu pracy, co ułatwiłoby analizę i ocenę tych podstawowych założeń.

Pozwalam sobie zwrócić uwagę na kilka fragmentów rozprawy, które moim zdaniem wymagają doprecyzowania, a mianowicie:

- str. 23 – „Menedżer piątego poziomu potrafi budować trwałą potęgę, dzięki połączeniu skromności z siłą i determinacją” - wymaga wyjaśnienia,
- str. 28 – „W literaturze przedmiotu dostrzega się podnoszenie zagadnienia relacji marki osobistej akcjonariusza (w szczególności na stanowisku Prezesa/CEO) na wartość przedsiębiorstwa” – wymaga doprecyzowania,
- str. 29 – „W ocenie autora uprawnionym jest założenie, że na polskim rynku nie występują podmioty zdolne do kształtowania czynników zewnętrznych (w ujęciu międzynarodowym), zaś w ujęciu krajowym jest to możliwe poprzez działania w ramach stowarzyszeń branżowych oraz grup przedsiębiorców, co może budować obszary do zadań wypełnianych przez akcjonariusza” – proszę uzasadnić,
- str. 31 – „Idąc tym nurtem można zatem dostrzec, że mentalność założyciela w przedsiębiorstwie jest rozwinięciem przyjętych przez założycieli założeń dla kultury organizacyjnej i tym samym stanowi istotny obszar wpływu akcjonariuszy, a w szczególności założycieli, na przedsiębiorstwo, w kontekście jego zdolności do zachowania efektywności, która sprzyja budowie zdolności do kreacji wartości przedsiębiorstwa” – niezrozumiałe,
- str. 34 – „Uwzględniając umiejscowienie przedmiotu badań w sektorze IT (przynależnego do sektorów nowych technologii), a tym samym utożsamianych z poszukiwaniem innowacji, nowych metod rozwiązania problemów, skłania do poglądu, że menedżerowie aktywnie działający w tym sektorze muszą umieć łączyć kompetencyjny model menedżera z modelem przywódcy” – czy można łączyć te modele wiedząc, że model przywódcy określają między innymi cechy?

- str. 39 - „Dryf strategiczny przerywa gwałtownie odnowę strategiczną. A to zaś oznacza zmianę systemu biznesowego czy organizacyjnego przedsiębiorstwa. Każda ze zmian strategicznych ma na celu wprowadzenie harmonii w strukturze organizacji” – wymaga wyjaśnienia,
- str. 74 – „Powyższa uproszczona analiza podejścia do zarządzania podmiotami z sektora nowych technologii (w tym sektora IT) daje przesłanki, że polscy akcjonariusze, jeśli tylko są gotowi do planowania w długim horyzoncie czasowym budowy potencjału swoich spółek, mogą zapewniać dobre perspektywy na przyszłość” - wymaga wyjaśnienia,
- str. 120 – „Równocześnie autor, na podstawie przeglądu literatury przedmiotu oraz przeprowadzonych pogłębionych wywiadów w ramach badań pilotażowych, dostrzega zagnieżdżone relacje w modelu badawczym pomiędzy rolą akcjonariusza, który poprzez siłę swoich cech może kształtować czynniki moderujące identyfikowane ze spółką (m.in. otoczenie akcjonariusza, potencjał spółki do zmian czy mentalność założyciela w działaniach spółki)” - wymaga wyjaśnienia,
- str. 139 – „W toku badań dostrzeżono również, że transformacja roli menedżerskiej może stanowić narzędzie zarządzania strategicznego i operacyjnego przez akcjonariuszy” – czy transformacja roli menedżerskiej może stanowić narzędzie?

Brak stron w przypisach:

Strona 15 przypis 11; 13; 14

Strona 16 przypis 16; 20

Strona 17 przypis 25

Strona 21 przypis 36; 38; 39

Strona 22 przypis 41

Strona 24 przypis 51

Strona 27 przypis 57; 60; 61

Strona 28 przypis 62

Strona 32 przypis 74

Strona 34 przypis 78

Strona 35 przypis 79

Strona 36 przypis 81

Strona 38 przypis 89

Strona 40 przypis 95

Strona 42 przypis 97; 99

Strona 51 przypis 115

Strona 58 przypis 121

Strona 110 przypis 185

Strona 154 przypis 201

Strona 216 przypis 213; 214

Strona 267 przypis 227

W związku z pewnymi przedstawionymi i nasuwającymi się uwagami pozwalam sobie zadać Panu Doktorantowi kilka pytań, licząc na bardzo zwięzłą odpowiedź:

- jakie Pana zdaniem cechy powinien posiadać akcjonariusz oraz jaką rolę powinien pełnić w przedsiębiorstwie w kontekście zarządzania wartością przedsiębiorstwa w celu zwiększenia szans na zachowanie zdolności spółki do kreacji swojej wartości?
- zarządzanie podmiotami z sektora nowych technologii w warunkach dynamicznych zmian zachodzących w otoczeniu wytycza pewien kierunek, co do podejścia w procesie zarządzania. Według Pana konieczne jest obranie odpowiedniej orientacji strategicznej, akceptacji wyższych ryzyk i koncentracji na kluczowym kapitale. Uprzejmie proszę o uszczegółowienie powyższych treści;
- czy Pana zdaniem w organizacjach zwinnych opartych na wiedzy nie należałoby poza technologiami informatycznymi, relacjami partnerskimi, kapitałem ludzkim, metodami zarządzania itp. wprowadzić dodatkowe czynniki, które wzmocniłyby proces zarządzania strategicznego w warunkach dynamicznych zmian zachodzących w otoczeniu. W jakim kierunku należałoby pójść?
- kto Pana zdaniem ma istotny wpływ, poza właścicielami, na kształtowanie skuteczności kreacji wartości przedsiębiorstwa?
- opracowany przez Pana uproszczony model szacowania wartości przedsiębiorstwa, bazuje na czynnikach, które w sposób bezpośredni nie są widoczne w sprawozdaniach finansowych spółek, a mają istotne znaczenie w rzeczywistej wycenie przedsiębiorstw. Które Pana zdaniem czynniki mają dzisiaj największe znaczenie w szacowaniu wartości przedsiębiorstwa?

4. Ocena końcowa

Doktorant podjął bardzo ważną z punktu widzenia nauk o zarządzaniu tematykę dotyczącą wpływu akcjonariuszy na kreowanie wartości spółki kapitałowej w sektorze IT.

Wnioski, które uzyskał Doktorant ze swoich badań pozwalają lepiej poznać mechanizmy związane z zarządzaniem sektorem IT. Podkreślił, że rozwój, aktywa materialne i niematerialne oraz ich wzajemna zależność odgrywają istotną rolę w długoterminowej strategii spółek. Wskazał sytuację, w której znacząca część wartości spółki nie jest w ogóle uwzględniana w bilansie przedsiębiorstwa, co silnie utrudnia ocenę ich realnej wartości zarówno dla badaczy, jak i inwestorów oraz rynków kapitałowych.

Doktorant podkreślił znaczenie kształtowania wartości przedsiębiorstw poprzez nowe technologie informacyjne. Przedstawił cztery kluczowe obszary wnoszenia wartości, a mianowicie: efektywność przedsiębiorstwa, zwiększenie zwinności, kształtowanie nowych produktów i usług oraz aktualizacja i budowa nowych modeli biznesowych.

Według Doktoranta możliwe jest wdrożenie nowego paradygmatu zarządzania przedsiębiorstwem na podstawie danych. Podkreśla, że trend cyfryzacji przedsiębiorstw, który realizowany poprzez: chmurę obliczeniową, duże zbiory danych, sztuczną inteligencję czy druk 3D, skutecznie zmienia zarówno procesy wewnętrzne, jakość współpracy z klientami, jak i sprzyja aktualizacji modeli biznesowych.

Badana tematyka jest bardzo trudnym obszarem łączącym naukę i praktykę zarządzania. Z uznaniem należy przyjąć, że Doktorant zidentyfikował lukę poznawczą i w bardzo dobry sposób poradził sobie z tak złożonym tematem.

Rozprawa stanowi samodzielne rozwiązanie postawionego problemu naukowego. Doktorant potrafił zdefiniować interesujący problem badawczy, opracował plan badań, przeprowadził badania, wyciągnął wnioski, czyli posiada umiejętność prowadzenia badań naukowych. Opracowanie świadczy o bardzo dużej wiedzy Doktoranta w dyscyplinie naukowej nauk o zarządzaniu i jakości. Posługuje się dobrym warsztatem badawczym oraz wiedzą na temat analizowanych zagadnień.

Efektom opracowania Doktoranta była nie tylko ocena występowania związków akcjonariuszy, a kreacji wartości przedsiębiorstwa działającego w sektorze IT w świetle badań własnych, ale przede wszystkim propozycja instrumentu wspomagającego decyzje akcjonariuszy. Doktorant przedstawił również wnioski uzupełniające i implikacje dla teorii i praktyki oraz kierunki dalszych badań.

Wszystko to może stanowić cenne narzędzie dla naukowców i praktyków zarządzania. Otwiera nowy kierunek we wdrażaniu zmian w procesie zarządzania operacyjnego i strategicznego przedsiębiorstwem i sektorem.

Recenzowana rozprawa przedstawia próbę umiejscowienia wpływu akcjonariusza na kreację wartości przedsiębiorstwa działającego w sektorze IT.

Według Doktoranta holistyczne ujęcie znaczenia wpływu akcjonariuszy sektora IT na kreację wartości, jak i identyfikację miejsc występowania tego wpływu stanowi istotną lukę poznawczo-badawczą.

Doktorant podjął próbę nie tylko zrozumienia miejsc wpływu, w których akcjonariusze mogą podwyższać skuteczność i efektywność kreacji wartości przedsiębiorstw sektora IT, ale również wskazania obszaru dalszych badań niezwykle istotnych z punktu widzenia nauki i praktyki zarządzania.

Rola menedżera jako akcjonariusza jest kluczowa w procesie decyzyjnym zarządzania przedsiębiorstwem. A zatem ma istotny wpływ na skuteczność kreacji wartości w długim horyzoncie czasowym. Doktorant dokonał oceny potencjału dla zastosowania roli menedżerskiej jako narzędzia w zarządzaniu przedsiębiorstwem, co moim zdaniem, stanowi nowe spojrzenie na proces badawczy w tym zakresie, ale również daje przesłanki budowy nowego podejścia do zarządzania przedsiębiorstwem.

Oceniam pozytywnie pracę w aspekcie metodycznym i merytorycznym. Przedstawiona praca wnosi wkład w dyscyplinę naukową „nauk o zarządzaniu i jakości” poprzez zbadanie implikacji akcjonariuszy na skuteczną kreację wartości ich przedsiębiorstw w długim horyzoncie czasowym.

Na podstawie sformułowanych ocen metodycznej i merytorycznej rozprawy można stwierdzić, że Doktorant jest dobrze zorientowany w problematyce podjętej w dysertacji. Przygotowana rozprawa Doktoranta stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Na rozwiązanie problemu badawczego w recenzowanej pracy składają się udokumentowane badania, odpowiedzi, stwierdzenia i wnioski naukowe.

Biorąc pod uwagę walory naukowe i aplikacyjne, tzn.: wyniki bezpośrednio związane z badaniami realizowanymi w ramach przygotowania rozprawy doktorskiej oraz możliwość wdrożenia ich w praktyce przemysłowej **wnioskuje o wyróżnienie rozprawy doktorskiej.**

Uwzględniając powyższe uwagi uznaję, że recenzowana rozprawa doktorska Pana mgr inż. Wojciecha Murasa pt.: „*Wpływ akcjonariuszy na kreowanie wartości spółki kapitałowej w sektorze IT*” **spełnia wymogi obowiązującej Ustawy z 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki;** stanowiącej załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu RP z 15 września 2017r. (Dz.U. z 2017r., poz. 1789), a także Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 19 stycznia 2018r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. z 2018r., poz. 261), w związku z czym **może być dopuszczona do publicznej obrony.**

Henryk Dąwigoł

